

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

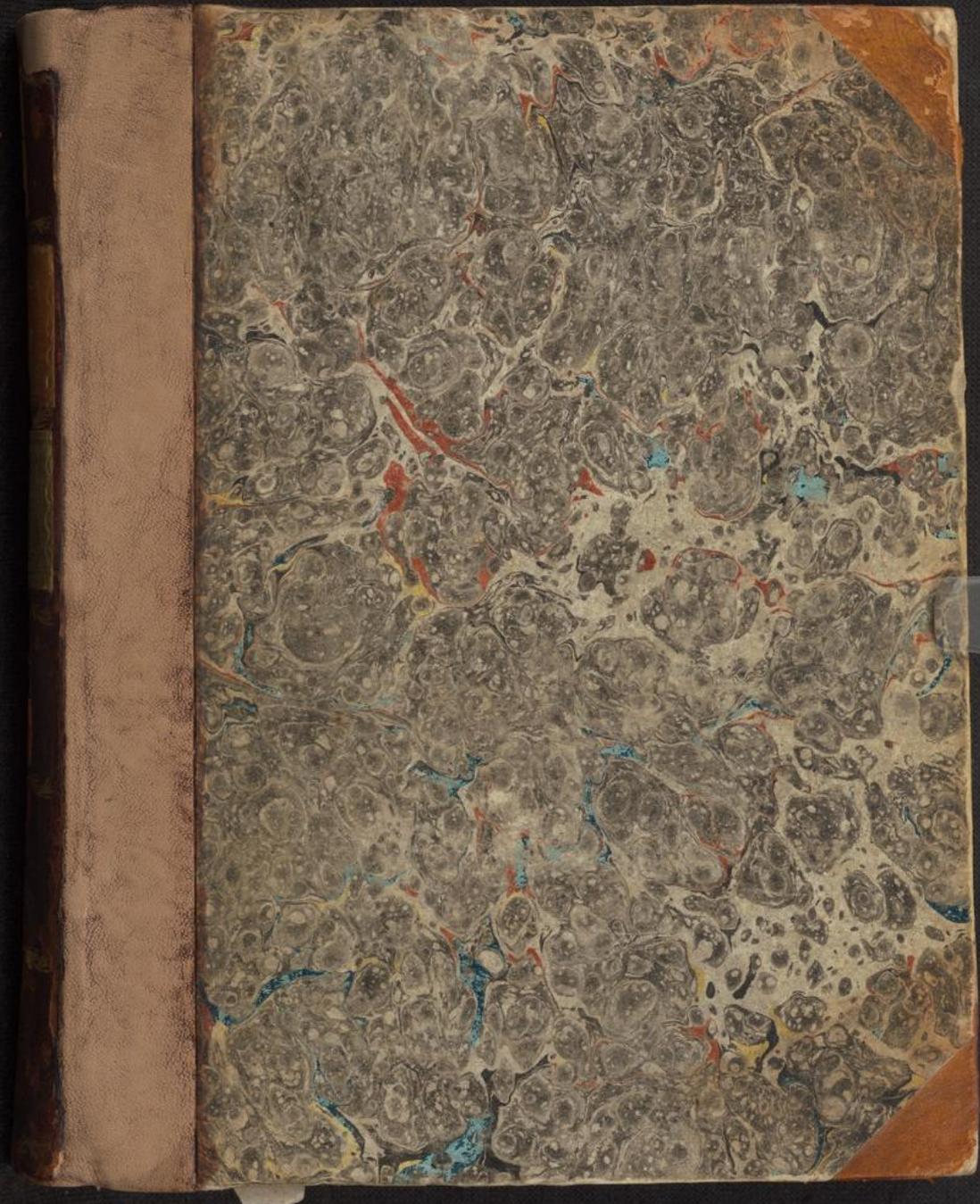
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistole breues magistri pauli niauis

Schneevogel, Paul

Liptzk, 1503

[urn:nbn:de:bsz:31-131246](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131246)

42 A 1932, 15

RH

Nr. 3: Copinger 2152

WR 283

Nr. 4: WR 284

Nr. 5: WR 285

E. M.

4.

Epistole breues ma
gistri pauli ⁺ nauis

1503

(1503)

Handwritten text in Gothic script, likely a title or heading, possibly reading "Eusebius Hieronymus" or similar, though the ink is faded and the script is difficult to decipher.

z

Paulus Nianis artium Magister

venerando viro Andree Hubner cōmendatori in Plawen. archidiaconoq; Tobnensi dño suo colendissimo. S. P. D.

Magnā solet vim et fructū quādā incredibile. et ad dicendū ppe singularē adoleſcētibus vtilitatē afferre scribēdi pceptio. Cum ocio fruatur liberiore et nulla eſt ſcleritas pueniat. tū ppter ſimulacriū qđ pſtat ſermoni. velut nōnullā ipſius ſilitudinē ac demū amiciffimo cuiq; explicat ſiqđ ad eū pferre voluerit addo latinatatis familiaritatē q̄ iuuenib⁹ bone indolis iter ondit quo valeat ad optimaz artium cacumia puenire. ſi forte dixerō vir preſtatiſſime atq; optime fore hāc diſciplinā. tanq̄ certamen ad qđ a pueris nos pparam⁹. Dū grāmaticę ſolem⁹ inſeruire. variſſiq; deriuatiōib⁹ dictionū et regulis ad apte diſpoſiteq; loquendū. nulla te habeat ne ammiratio qđē. palā eſt. atq; in pmpriu pfectā locutionē eoz et finē q̄ in pma etate primū cōdiſcūt et ad qđ lōge vehemēt⁹ impellunt. a pceptoib⁹ ſuis. que cū ita ſint. mei colligēdi cauſa. epiſtolas varias q̄s et in cōficiēdis epiſtolis et ploy loco poſuerim et q̄s ad amicos in gerēdis ſcripſerim negocijs. in libellū redegi. a diſcipulis plurimū rogat⁹. Et licet a Marco Cicerōe alijsq; p mltis orationib⁹ mltā vel genera epiſtolarū. libriq; ſcripti ſunt vt neceſſariū nō videat nouas in lucē inducē. tū puſcoz viroz ſre fere oēs de vetuſtiſſimis ſūt reb⁹ q̄ſi alique nō ſolū ab vſu remote veruētā oīno. aut perierūt. aut in alias res mutatae ſūt. Itaq; pferre. haud parū cēſebā primū epiſtolas breues. q̄ eſſent diſcipulis vt imitatio quedā in libz colligerē. deinde pauliſp lōgiores q̄s mediocres nūcupari. poſtremo pene pliras. Et que oēs de reb⁹ nr̄is fuerint ex q̄bus cui eſpectulo cōtueri poterint quo pacto ſre dictant. et dū in ea doctria firmiores fuerit ad ſaſtigia ſummoz viroz accedere. Inter ſcribēdū autē dñatio tua occurrit quā cū ab inēite etate vt pceptorem optimū ardētore cōpleris amore. Tūc vō nō ſecus ac ſoleo firma charitate psequor. libellū epiſtolarū ad te mitto ſicuti ad cēſorē aniadueroſorēq; ipſius quas ob res precor obteſtorq; eo ſuſcipias amio. quo pacto Paulus tui. amātiffim⁹ ad te mittit. vale.

Epistola reprehendens
scribendi tarditatem.

Adhortabar te interdū ad me scriberes. factus autē es tardiusculus. Nec scribēdi officiū amplius curas eque reor. vel amicitia nram minorem esse q̄ fuerat. vel dī cēdi p̄ceptionem nunc parūfacere. at nihil est qd̄ eque cupio q̄ litteras tuas. in quibus antiquū inter nos amorē nō esse extinctum cognoscā. Et si immemor mei aliq̄n fuisses profecto scribendi munus te in memoriā reducet. quod ego quoq; pariter faciā. ac proinde complacere semper studebo. Vale.

Responsio. ad *precedentem*

Arguis me scribendi tarditate. et quasi nūc debilius opinaris amicitie munus. fateor: litterarū assiduitas familiaritatē gignit. atq; nutrit. sed quid me culpas obsecro. Nam crebrius ad te scripserim q̄ scripta tua acceperim. fac sis celeriusculus litteris tuis qua in re gratissimū mihi feceris. et firmiorem reddes amicitiam nostram. vale.

Res vngarie aduersus ducem

Johānē de Sagana arma mouet.

Fama est in patria nra regem Vngarie aduersus ducem Johānē de Sagana arma moturū. displicet toti schlesie sollicitaq; est. et varijs modis conatur an huiusce litē. ac principum disceptationē possit lenire. quid futurum sit deus nouit pacē omnes et p̄cantur et optant. hec iam noua te scire tametsi minus iucunda scribereq; ad te placuit. vale.

Responsio.

Scribis rem nō tantū duci Johanni periculū verumetiā toti schlesie p̄sagentē. si prouincia. ciuitatesq; in ea sapient somno laborabūt studio. nulliq; parēt labori donec principū illorū discordiā intercipiāt. alioquin agri deuastabunt. rapient pecora. et nec amicus nec hostis erit satis tutus. vale.

Epistola narrans exercitum de
Vngaria venisse in Schlesiam.

Verum erat p̄sagiū tuum vt veniente rege Vngarie minus fore vel amicos tutos. vel hostes. q̄primū ex vnga-

ria copie sunt educte omnis cessat mercatura. agri cultus relinq-
tur. viarum additus latronibus obsessi ac demum denascentur et
ville. et opida non satis munita. si letiora forent pre manibus.
letiora quoque ad te scriberem. vale.

Responsio.

D Oleo tam insigni terre. atque fructifere quod huiusmodi iam
incommodum ab ungaris patitur. Nec dubium est si ex ipse
copias eduxerit. qui ferum populum produbundumque habet quod agri po-
pularum ac tota Schlesia varia subibit pericula. Te oratum facio
quod primum possis quo se turba populorumque multitudo conferret signi-
ficare velis. in quo maxime tuum erga me officium cognoscas. vale.

Epistola notificans regem ungarie
magna Glogauia obsidisse.

Postulasti te certior reddere quid ungarie regis exercitum
factum. aut quo se recipere velit. Illud iam et firmiter scio
ipsum Glogauia magna obsidisse. que civitas melior est ducis Jo-
hannis de Sagana. quam cum expugnauerit. facile est reliquas civi-
tates obtinere. hec certa sunt et vera alijs narrare possis. vale.

Responsio.

Permagna me habet ammiratio qua velit confidentia dux
Johannes regie potestate resistere. que cum solemnem vibem
Vienna sibi subiugavit latissimis fossis. muris subductis. ac
flumine navigabili septa. facile oppidum illud hand satis muni-
tum contra hostium impetum obtinebit. Tu vero que in temporis tra-
ctu agentur ad me scribere non desine. vale.

De Glogauie deditioe.

Fater meus minor natus patris ex Schlesia ad me venit
retulit enim ducem Johannem de Sagana fortiter quamque re-
gis ungarie expeditionem propulsa. adeo ut ne vi quidem vibem
Glogauia expugnare potuit. sed nimium diu obsessa. demum eam
fame cohercuit. et incole regi sese dederunt hec te scire non volui.

Responsio.

Multiqua regis consuetudo est. plerasque ut ipse civitates
quas obsessione infestat primum circumdat corona. ac non
vixime fame torquet. sic Vienna. sic novam civitatem. sicque alias

A ij

urbes plurimū insignes in debitionem rebegit. Tu vero dabis operā. ut quo se multitudo hec recipiet. aut contra quem arma mouere ad me scribas.

¶ Sarraceni in Lusaciam se recipiunt.

Quamprimū rex vngarie magnā Glogauā ceteraq; opida que ad ducatū ducis Johannis pertinebāt sibi subiugauit Sarracenos ad Lusaciā traduxit fama; est Marchioni Johāni bellū indicere. duabusq; Saronie. hec apud nos divulgata sunt. de quibus te certiozem facere placuit. vale.

Responsio.

Sarracenos esse in castris. atq; adeo in sine ducato principū nostrorū. ne obscurū quidē est. sed fere omnibus notū. Iccirco principes nostri arma mouēt. eisq; obuiare statuerunt certimescenda sunt pericula. et maiora q̄ etas aut nostra vnq̄ nouit. aut pgenitorū nostrorū. deus det pacē tranquillaq; tempora id omnes precamur. vale.

Quod studiū sequendum

est et magis profuturum.

Quoniam anceps ambigueq; sentētie Nescio quā disciplinā aggrediar. que maiore esset allatura utilitatē. psului multos. nullus tñ eandē quā alius cōmēdauit scientiā. ille dyaleticis inherere suāsit. alius rhetorice. postremo nonnulli philosophos collaudabāt. decreui autē te vnū sequi in capescendis cōsilijs. Iccirco significatise innotescere obsecro quā tu doctrinā studio ac demū amore prosequere campā et ego amore amplectar. neq; vnq̄ certe a meo hoc proposito discedam. vale.

Responsio.

Natura varia sunt. nec oēs eiusdē rei capaces sum. tñ ex natura. tñ ex consuetudine diuersa aggrediamur. ob quā rem nec vlla te teneat ammiratio. si alius aliā nancisci conat scientiā Inter plerasq; maxime dicendi pceptionē arbitror. ea vna certe pluribus cōducit disciplinis. In qua cū elaboraueris. procul iam quauis hesitatione profectū senties. vale.

De comodatione libri vel alterius rei.

Non est aliqñ velle Quirilianū libz intueri nec ego quē

habetur
in
affertur
cipidm

¶ scio q̄ vel potius me posset p̄cipē facere. vel p̄ spaciū huiusce
epis̄ p̄mūicare. Te rogo igit̄ p̄iunctissime fautor: libruū ip̄m. auto-
reūq̄ denegare nō velis s̄ trāsmittere cū eo (quē cernis) tabella-
toie. p̄ q̄ tuo erga me amico officio sp̄ tibi p̄placere studebo. va-

Responsio.

Diligenti animo conaris p̄cibus quasi nōnullis Quinti-
liani libruū velis a me extorquere. nōne certū habes cha-
rissime fautor: om̄ia mea tibi esse cōmunia. recipe libruū auto-
remq̄ et quoad volueris pro tuo vtere arbitrio. vale.

Silius ad patrem quia vul-
neratus est vt subueniat.

Fortunū circūdedit me. tātoq̄ impetu aggressum vt
ne illud q̄dē paciētissimo esset tollerabile vulnerat̄ sum
vehemētissime. p̄cussusq̄ acriter. exalādā vsq̄ aiām. enomib̄
q̄bus dā lesiōib̄ p̄fect̄. rogo optie genitor: p̄sidiū q̄dā trāsmite-
tas. ne offensus sic vulneratusq̄ ex hoīm vita migrarē. vale.

Responsio.

Ventus ille tibi est p̄nunciat̄ fili. sed nemini fidē adhi-
buisi. p̄iam aspernatus es patris vocē. profuturamq̄
ammonitiōē eius. et nisi malū vlcisci malo non possem nul-
lū a me haberes auxiliū. recipe mun̄ hoc quo curari possis va-
lentior tandem cum eris. vitam emenda. vale

Pater filio scribit vt vxorē ducat.

Ducis es heres patrimonij tui. Nōte extincti sunt fra-
tres tui oēs. et si antea cupiebā te lris incubere. Jā vero
mutat̄. placet igit̄ vt vxorē ducas. domūq̄ et fundū possideas.
copulabo tibi vginē speciosas q̄ cū vitā duces felicissimā. vale.

Responsio.

Albi inuente etate cōplacitū ire volui et tibi. et matri mee
p̄dulcis genitor. p̄cepisti litteris incuberem paratus fui
nunc sententia mutatus iubes ducere vxorem presto sum nunq̄
reuera in eo quod tibi videtur lentus ero. vale.

Inquirir infirmitatem.

Verunt mecum qui fragilem te esse dixerunt. sed nō po-
tuerunt h̄j an grauis esset infirmitas referre. si quis est

impetuosus dolor. aut febris aliqua. que valitudinē tuam torquet mihi significato. et medicū accersire festinabo. vale.

Responsio.

Debilis sum fateor. sed infirmitas parua est. et minuta. Neq; etiā confert propter exiguas fragilitatē medicum vocare. Nam spero eam propediē abiturā. habeo tamē humanitati tue gratiam q̄ tantam mei curam geris. vale.

Iterum de morbi
inquisitione.

Solui scire morbum tuum. et de hoc nihil scribis. magis enim sollicitussum q̄ antea extiterā. ex re interdū parua magna succrescere solet. manifesta obsecro quid infirmitatis paciaris. tum vero si facilis est acquiescam. vale.

Responsio.

Asumabā me abdere velle onus infirmitatis mee sed assiduis nūc postulas litteris manifestē. faciā hoc quāq̄ indecorum est me illa reserare. fui cum quibusdā in collatione et nimietas forte aut potus. aut cibi id debilitatis attulit. hec sunt que postulas. vale.

Inquirit potatores.

Tellexi sane exordium morbi tui. nihil nunc amplius de illo queram. sed expone tu mihi qui nam sunt cum quibus inter conferendum necessitatis terminos excedebas. tū potestea quod mihi cordi est pandere non tardabo. vale.

Responsio.

Si tāta mihi copulatus esses amicitia. haud quāq̄ id tibi exponerē. quāquidē turpitudine et infamia non caret. tū enodabo. Et si fuerūt sutores quidā et fabri. quibus summū est gaudium potū habere. nō ad necessitatē solū. verū etiā ad supfluitatē hī em effecerūt vt plusq̄ natura sufferre potuit potarem.

De nouitate a peregrino suscepta.

Peregrinus quidam apud me habuit hospiciū retulit Bohemie quōdam surrexisse episcopum. qui hereticam p̄auitātē auget. probat. atq; confirmat. sed credere nolui. quādo quidem terrinagi sepe incognita pro certis affirmāt. si quid de

re illa precipies ad me scribere festina. vale.

Responsio.

Veris de Bohemoru factis. precaris ad te scribam de episcopo amplificante prauitate eorum. velim me mentiri sed nihil certius est. q̄ q̄ vetus error vehementissime innouat adest episcopus. adest demonis nuncijs. adest romane ecclesie hostis. certe res est firma. vale.

De notificatione infortu-
nij alicuius civitatis.

Evdisti quondā leodiensium cladē cū expugnati ipsi et trucidati miserabiliter fuerāt. culpa eorum fuisse rumor erat omnium. Tunc paululū emersi in errore pristinū inciderūt horrendū dictu. non solū dominū abiecerunt sed ferro quoq; iugulabant. nefandū facinus si secularis fuisset. multo vero deterrius cū sit episcopus. hec ad te scribere libuit. vale.

Responsio.

Graue est auribus tanta que p̄dicās audire. Nescio qualis res est. q̄ vrb̄ illa olim speciosissima nūc toties ruinā patitur vereor ne plaga superorū sit. aut vetus illud verbum verissimū. nihil tam stabile quin cadat interdum. vale.

De modo accipiendi
occasionem scribendi.

Quondā sepius ad me scripsisti. sed ignoro iā qua re p̄peditus oīno files. velim tamē a te scire (vt recipias scribēdi occasionē) wilhelmo p̄ncipe extincto. vbi cōiunx̄ eius mansisset. Nā ante a quibusuis opinabat. si mortē obiret fugitiuam fore de thurigia. gratū mihi faceres si hec ad me scriberes. vale.

Responsio.

Evore p̄ncipis ad te scribā eroptas. faciam te certiorē his litteris. Nā a ducibus saronie obtinuit omne dācū sibi dotalicū a p̄ncipe Wilhelmo. hec mihi de ipsa cōstāt.

Persuasio vt ad vniuersi-
tatem se quis conferat.

Mira res est iohānes te in puerilibus hīs q̄scere. in quibus nec ad altiora puenias. nec famā sciētie assequaris

festina precor ad vniuersale studium. in quo fons est et perfe-
ctio disciplinarū. et tantam adipisceris vtilitatem quantā ue-
tu quoq; excogitare audes. vale.

Responsio.

Vniuersitatē ingredi. incūdū est. q̄bus p̄sto sunt diuitie.
Cū v̄o paup̄ sim. nulle mihi opes spernor. a q̄busq; gim-
nastijs. Vtoli ampli' psuade' vides em̄ inopiā mihi obstare. v.

Patri renūciatū est filiū ad
Magisteriū se nō submisisse.

Vit denūciatū fili mi te magistrandū fore. atq; integre
oēs cōpleuisse. et lectiōes. et exercitia. Ludiuſtercius ali-
us supuenit qui cōtrariū dicebat. et non parū ego turbatus. qd̄
quid nam tibi obstaculo sit non intellexi. fac quātocius signi-
ficabis vt q; tibi fuerit impedimento scire possim. vale.

Responsio.

Ompleui amātiſſime pater vt aijs ad magisteriū gra-
dū. Et p̄posui me tū submittere. sed fecit error qui nodū
sedatus est. in magistrorū indignationē incidi. Eram vnus de
his qui rogabāt ne nos cingulo aggrauaret. quod pro flagitio
quodā habitū est. hec inq; causa est optime genitor. vale.

De causa iusta corā iudice amissa.

Vsti optime fautor. iustissimā me causam h̄re cōtra vici-
nū meū. sed ad iudicē postq; puentū est. ad ip̄osq; affes-
sores omnē pdidi causam. tam iniqua forensiū est et hominū
existimacio. caue ne aliquādo et tu in iudiciū accedas. vale.

Responsio.

Oleo te causam pdidisse cū vicino tuo. Nec facile cogi-
tatu est. quo pacto negociū id tā equū amisisti. nisi vna
res in mentē venisset. q; iudex aduersario tuo fauet. caue p̄terea
et tu quoq; ne amplius cum eo periculū incurras. vale.

An ad alchimiam
se applicare debeat.

Omo extraneus nup̄ aduenit magnalia de alchimia lo-
quēs. iurabat se sancte scire artem et quidem verissimas
sed carere instrumētis et ea pecunia vt compararet. is spon-

dit parua pro re informaturū me doctrinam. Noli facere te ne
sciente. si videtur tibi attemptabo. vale.

Responsio.

¶ Vanq̄ vera sit ars. et certa alchamie tñ pauci assequū-
tur permulti etiā comperti. mentientes se scire predicant
hec paucos ipsi deceperūt. placet preterea ne inuoluas te in fru-
tecosam illam perniciem. vale.

Pro consilio ad quē statū
se quis applicare debeat.

¶ Um etate pfectus. et vt dicunt virilē assumpsi togā. nec
scio iā ad quē statū me applicabo in quo vitā ad calces
vsq; pducerē. cū vero mihi ceteris cōiunctior sis psuadeas quid
aggrediendū sit. facies amice si huic meo improbo desiderio non
desis. et huius ego beneficiū nūq̄ ero immemor. vale.

Responsio.

¶ Veni debeas amplecti statū rogas. et cū puericiā exiui-
sti scire potes que tibi et faciēda sunt et fugiēda ceterū sa-
tis faciā tue petitiōi nihil meli⁹ cēso cū litterat⁹ sis religionē di-
ligas. inter oēs aut̄ minorū fratꝝ pfectior ē. pleniorq; sanctitate
si intraueris emēdatiōe quadā vitam tuā meliorabis. vale.

Ad idem de statu minorum.

¶ Vanq̄ oibus in rebus sequitur ego cōsiliū tuū in hac
profecto vna remouebo. Nā vita minorū dura est pro-
pe dixerim durissima. ego aut̄ in mollibus a cunabulis enutri-
tus. sustinere certe nequirē. inutile est. persuadere noli. vale.

Responsio.

¶ Itam ais durā minorū et ego pariter dico. sed si animo
specularis quale premiū sequat̄ laborē dixeris suauē dul-
cemq; nā eterna pro caducis meremur. que si pensare voles op-
timā postea leuissimāq; religionē existimabis. vale.

De cōsilio an cōferat vt vrorē quis ducat.

¶ Magna mihi quondā fuit appetitio suavis amice religio-
nē intrare aliquā. nūc mutata conditio mea est et nihil
felicius autumo q̄ adherere mulieri. statui mecum velle ducere
aliquā qua cum terminare vite mee spacium. multis est con-

marium peto quod tibi videatur litteris mandes. vale.

Responsio.

Exotie ducere delectabile est. atq; vita amena. si quis honesta elegerit arz discretā. sis vo cautus q; tales rare sunt mulieres et fencis instar in luce pdeūt. postea penitudini nihil loci est lōga emptio. irrenocabilis tractatio. mihiq; sp suspecta.

Ut libros repositos vendere nequit.

Osuit apud me. V. iudicis libros quosdā officiorū Tulij. is petit diligentia procurare q̄primū vendere nunc nemo est. q̄ non modo nō amat. sed ne interrogat qdē pro illis. siq̄ ad eū venias sibi denūciato. qd̄ pmereri erga te studebo.

Responsio.

On multi dies pterierunt iudicem cōueni. ostendiq; literas tuas. proinde verbis explicavi diligentia tuā quā habuisti cum libris. ait em̄ nō minorem gratiā se tibi habere q̄ si omnes vendidisses. vale.

Infirmitas notificat amico.

Primo infirmitate. multisq; incomodis afficior. certe scio q̄ ante in reb; meis gaudebas. nūc te ceu p̄p̄is infortunijs dolere. ita p̄iunctionē nr̄am existimo si utrisq; nobis cōmunia sūt. 7 scda. et aduersa. Vt et feliciores euent; tibi patefactos splēdidiores reputavi. sic q̄q; aduersos casus leuiores q̄s nō nunq̄ retulerim. qd̄ 7 te facere vehementer exopto. vale.

Responsio.

Infirmate tua angor. certe non minus q̄ si ipse morbo quodā infestarer. accipio tamen animū q̄ tanti me facis. ut dolorē tuū leuiorem reris. mihi eum pro vetusta inter nos dilectione patefactum. siquid enim senties quo tibi prodessem et laboribus. et rebus presto sum. accersire medicum. aliaq; offerre paratissimum. promptusq; si tibi videbitur. vale.

De infortunio ciuitatis et q; res publica ad improbos delata est.

Intelligas quo in statu sit respublica ciuitatis nimirū tristaberis. qui non secus ac propria fortunā eā curasti en in manibus est improborū. a quibus ruinā sedulo patit. ego

resera cum animo repeto eā quondam floudam fuisse. et iam
prope exitum esse. non satis flere possum temporis huius condi
tionē. illa em̄ tibi nota esse volui. scio em̄ si tuo consilio quippiā
prestare valeres nihil obmitteres. vale.

Responsio.

D Oleo republicam vobis vestre adeo desertam esse. que
olim speciosissima erat. ac tristandum est vt ad manus
derelictorū peruenit. Etenim scio (nisi deus auertat) nec vnq̄
quieturos. donec que super est ad nihilum veniat. Tempe si
mea opera possem subuenire laboribus non parcerem. sentio
autem me frustra conari. quapropter ne quid futurum sit p̄di
cere valeo. dij bene prospiciant. vale.

De aduentus prestolatione
alicuius et epistolis eius.

A Stimabam te in mundinis esse. iam pudem expectabas
plures rogabam de aduentu tuo sed nemo certiozem me
fecit postea quidem litteras tuas prestolabar. vt saltem refrige
rium suscepissem ex epistola. longam post expectationē meam
haud ignoras quale est negociū nostrū. nā si diutius rem dif
feras ambiguū nutantemq; animū mihi facies. Tu q̄p̄imum
possis causam absentie tue exponas admodum precor. vale.

Responsio.

On res parua me hucusq; retinuit. proposui mihi nun
dinarū velle p̄bere. ac dissentio principis nr̄i cum Mar
chione intentum meū fefellit. timui periculum. ne forte in spo
liatores incidissem. id egit vt domi torpere oportuit. dabis ve
niam. cū causa principi. non mihi ascribi debeat. vale.

Detentus in nemore a

latronibus refert amico.

Ter nudius tercius arripui. ac te inuisere expectabā ac cū
ocius me in medio nemoris mouerē. euestigio latrones
extensis balistis me impetrū quodā inuaserūt. id cū nō p̄sense
rim. non parum certe p̄teritus erā. obstupefactus. nec quicq̄
loqui potui. p̄teridū me retinuerunt in vastis locis postremo
cum satis visum esset liberum me abire inebant. Tam tali in
B

*flim flum
flodū vnu
viam crige
di cū p̄di
viam vnu
Das. D. are
vnu vnu
vnu vnu*

comodo impeditus ad te properare nequini. vale.

Responsio.

Hauri animo ac perturbato legi litteras tuas. quas plane sine fletu meroreq; conspiciari nō poterā. accidit causa mea. q; in latrones atroces incidisti. tandem vero leticia per-
fusius q; liberū te abire voluerunt. amplius te non vocabo. sed prope diem tecum fuero. vale.

Repatriare volens scribit
pro comite ad alium.

Opio patriā inuisere ac cōparare vestitū quo me pserua-
bo p hyemē tediosum est vnū solū difficileq; ambulare.
si quidē iucāndū reputare cū te comitē videre. nihiq; vie cōsociū
tu si eundē habes animū itinei para. acceptus fuerit parenti-
bus aduentus tuus. ceterisq; familiaribus gratus. vale.

Responsio.

Poportune venerūt littere tue quibus mihi fecisti notum
q; te oportet vestitus gracia patriam inuisere. Et idem
mihi animus est eademq; sententia. quāobrem cum alijs in re-
bus familiarem te ostendisti. tum in his amicissimum ego me
accingā vt cū volueris viā aggredi nulla in me mora sit. vale.

Conqueritur de paupertate
et se ab omnibus derelictum.

Pauperatus sum. nec quicq; amplius habeo. qui an-
tea me amabāt iam vicio maxime afficiūt. omnes quō-
dam amici. abscesserūt modo. nec quid facturus sum intelligo
desperatio mihi proxima est et ante oculos versatur. respice pe-
riculū meū vt cautior esse in rebus tuis possis. vale.

Responsio.

Olī desperare queso. accipe animū. si hodie derelictus es
atq; oppressus a fortuna. cras sortem senties meliorem.
etiamsi omnes te deserunt amici ego te nunq; derelinquam. ac
postremo que possessionis mee sunt tibi cōmunicabo. vale.

De Vngarorum ruina a Turcis perpeffa.

Tsi infidelū gens in populū christi sepenumero victo-
riā obtinuit nunq; tamē cruce signati maiore passi sunt

ne plenam scio equidem. cum expressero. te trisari. Nam Petrus
Reinhardi amicissimus. utriusque nobis spoliatus est. et a latro-
nibus interfectus. scis quantus erat in re et privata et publica
tantus quippe meror omnibus est. ut cum audires non posses
non maxime dolere. at qualis mihi iam animus sit scies ex ea
qua copulati fuimus amicitia. vale.

Responsio.

Em dolenda ad me scribis. Nam cum Petrus Reinhar-
di hominum fuerit iustissimus ac pene utilissimus. tum ami-
cis tum vero civitati quis temperet a lacrimis. unum tamen nolis est re-
medium quod ipse quoque iustus erat et ad deum pervenire ipsa existimatio
est. tu etiam cum prudens sis existimationem non pretereas. vale.

Narras aliquem se incolumem a latronibus evasisse.

Turbatus eram vehementer. et non ad minorem concita-
tus tristitiam quam si ego passus fuisset damnus. ipsumque
infortunium. Tunc leo: propterea quod amicus noster saluus in-
columisque evasit. Neque ignoro ut ante. lamentatione affectus
ita et nunc gaudere. atque prope diem tecum fuerit. ut oculis con-
spicari poteris. vale.

Responsio.

Quanta concitatus fuerim hilaritate quando petrum. N. sal-
uum intellexi. nullis reuera possem vel verbis explicare.
vel sermone atque me visitabit. facit quidem amicitia nostra. an-
te hac que firma erat. et quasi vinculum quoddam indissolubi-
le. et iam pro illo nuncio gratiam tibi habeo amplissimam vale.

Humilis quidam factus consiliarius principis

Non te fugit quo fuit in statu Henricus flougal et quod hu-
mili genere natus sit. in consiliariis principis est. ceteris se-
re potestior omnibus credo equidem fidus ipsum habere prosperum vel
exquisite fore virtutis. quid autem tu sentias ad me scribito vale.

Responsio.

Noli ammirari quod flougal ceteris profertur. etiam nunc ortus
humilis impedimento sibi et obstaculo esse nequit. omnium cer-
te est eloquentissimus. nec ullum ego credo donum a deo immor-
talibus datum. quod magis quam eloquentia promouet. vale.

Eloquentia operat̄ vt ceteris quis preferat.
Enē sentis amplissime fautor: de eloquētia Studius-
tius ego in principis curia. ac demū inuestigare cepi cō-
ditionē fortunāq; florealis. oēs vno ore. ea deniq; sententia de
promisere facundia ipm̄ pmouisse. nunc nihil tantopere mihi
cordi est q̄ studium eloquētie. spero q̄ et tu iudē facies. vale.

Responsio.

Loquentie studio ais aliquē promoueri. iam dndum id
quidē et sciri et pbavi. sed gaudeo te experientia noscere
q̄ mihi credere antea vix uoluisti. q̄ obrem si psiliū meum seque-
ris nihil diligentius curas q̄ in dissertationis studio p̄fcere. vale.

Inuitatio amici ad conuiuiū peragendum.

Lacrimē nōnullis amicis meis cōuiuij quandā celebratio
nē h̄re in qua vna cōuenirem. tu cū abesses rogabāt lit-
teras ad se scriberem. quibus certior fieres. volo igitur litterulis
his te precatum. presentia tua diem decorari istā velis. pro quo
et ipsi. pariter ego in quouis erimus parati negotio tuo. vale.

Responsio.

Ergratum mihi est constitui vobiscum et acceptū in cō-
uiuio sepe n̄tero expetebā huiusmodi diem. faciā vt eō
quidem tempore presens fuero. ac pro tali munere ad quoduis
obsequium tuū promptissimū me reddam. vale.

Utrum curia romana p̄pter b̄nficia sit visitāda.
Vt meū Odalricus Haijner. magna ille inducere iam
ratione conatus est. curiam romanā ingrederer. p̄pter
nanciscendū beneficiū aliquod. Nāz facile est inquit pauperes
apud cardinales ceterosq; prelatos emergere. sed nondum de-
liberaui quid facturus sim. itaq; in dubio est animus. volo vō
vri consilio tuo nam si tibi videtur. fac me certiorē. q̄ primum
me parabo. neq; vllam suscipiā in me morā. vale.

Responsio.

Officiale est suadere curiā ingrediariis. tametsi q̄ plurimi
adipiscant̄ beneficia. et fructifera. et pingua. Nāz cōplex
io tua tenera est. et fragilis. si te illuc recipias. cū aer venenosus
sit. ubiq; repugnās. febris presto est. et omnis fere infirmitatis

modis. an tibi faciendum sit ex hīs dīnoscere possis. vale.

De pestis abundantia.

Lecepi me ad Gōlitz cōiunctissime fautor. estimabā insudare bonis artib⁹. vt cōsuluisti. nunc supuenit pestis. omne studiū annihilatū est. ⁊ pene dissipatū. scolares recedūt. au fugit ipse rector. ⁊ nō min⁹ moribū ego timeo. q̄ ipi. rogo ppter vetustū inter nos amorē ad me scribas quid facere debeā. vale.

Responsio.

Actis apud nos diuulgatū est mi Johānes pestem iam Gōlitzenses perurbasse. at vt petis. consiliū vnicū patriā petas. Nā effugere possumus interdū moribū infirmitatē q̄ illā. si dō ipam illā deus amoueat plagā possis reuerti. vale.

Pater filio scribit vt se ad vniuersitatem recipiat.

Lebanus noster vir magne modestie. fili optime conuenit me. ac inter cōferendū persuasit. tibi auxilio sim ad vniuersitatē. veni ocius. atq; nunc magna festinatione. relinque studium in quo iam moraris. et quod te ad altiora non leuat. pecunia presto est. quā creberrime desiderasti. vale.

Responsio.

Alteo graciā p magnā plebano nostro. qui curare como dū meū maximope dignatus est. tū in p̄mis paternitati tue q̄ verbis eius fidē adhibuisti. ac deinde profectū meū vehementer cupis petā nūc patriā. et vniuersitatē ingredi festinabo.

Conquerunt Erfordēs q̄ ab hostibus verant.

Onquerunt qui Erfordiā incolunt. damnū suscipe non parū propterea q̄ oēs oclusi sunt viarū additus. Nā circundati sunt vndiq; ab hostibus. inimicisq; eorū et nisi gratiā apud p̄ncipes inuenient. subsistere diutius nō poterint velim si quid haberes Erfordie. quātocius amoueres. ne litigium augeret. et iter ad opidum forte deinceps nō pateret. vale.

Responsio.

Ja est ammonitio tua. et ego firmā in me ex ea cognosco amnicitiā tuā. q̄ p̄mū perlegi litteras tuas nisi libertum meū ad Erfordiā res meas afferret. ne incomodū incurrerem

℥

si intelligere vnq̄ aliquid in quo futura tibi esset utilitas mea
haud aliter vigilarem. q̄ si de rebus meis agerem. vale.

Quidā ingrediens in curiā
romanā nihil obtinuit.

Est multas quondā psuasiones pecij curiā. acquirendi
beneficij causa. sed incassum labor iste defluit. Nam tot
tanteq; modo occupatiōes sanctissimi sunt. cardinaliūq; oim
reliquorū etiā qui huiusmodi habent cōferre beneficia. vt ne-
mo apud eos quicq; consequi potest. ita demū cōsumpta pecu-
niā mea reuersus sum. satis magno cum incomodo meo. vale

Responsio.

Vltū enī turbatissimū. te nihil in curia acquisuisse. pe-
to tñ ad me eas scribas occupationes quibus sanctissi-
mus iā tantopere occupatus est. q̄bus cardinales etiā ac ceteri
q̄ ecclesie sunt colūne aggravati. in quo gratissimū mihi feceris

Occupatiōes q̄bus sanctissimus aggravat⁹ est.

Etis ad te scribam occupationes quibus aggravatus
sanctissimus est. longum profecto essem sermonē factu-
rus. si ordine quodā enarrare vellem. scito tamē hoc vnū q̄ rex
de Neapoli eum impugnat. ingentēq; contra ipm duxit exerci-
tum. neq; vibem exire audeat pontifer. et qd̄ periculosius est. ro-
mani ab omnibus eius dissentiunt sententijs. vale.

Responsio.

Vm magna audiui animi pturbatione. summū ponti-
ficē et regē de Neapoli dissidere. verendū est marine pe-
riculū ne aliquod subeat ecclesia. et tam magnorū principū di-
scordia deus bene vertat hancq; amoueat plagā a fidelibus.

Liber repert⁹ est apud quendā qui erat amissus.

Etulit mihi. C. marcus apud te vidisse librum quēdam
rhetorice quē ego iam quidē perdiderim. is scripsit mihi
singulas dispositiones eius Te (qui magna mihi copulatus
es amicitia) precor librum prestare velis. etiā si quodā in loco
forte inuenisses. q̄ si recusaueris te iure conueniam. vale.

Responsio.

Ab eo librum tuū rhetorice discipline. non inueni vt existi

mas. sed libertus meus qui noie meo te rogatū pio ipso faceret
cepit te absente. Nam cū abesses opinatus est tantam nostrā
esse coniunctionē ac amicitiam. q̄ nullam inde conciperes irā.
rogo vero te qua possum diligentia irasci mihi nullatenus ve-
lis. quod promereri indies curabo. vale.

Excusatio q̄ de exili scribit materia.

Escio quid semp scribā. cū nihil habeā. q̄ tibi hilaritatē
prestare possit. vereor autē de reb⁹ exilibus ac minus con-
ferentib⁹ ad te scribere. verū si tā audius et cupidus es lrāz mea-
rū cū non p̄clara mihi sint. humilia tunc. et proisus velis nota
audire. paucis significabis semper ad te litteris mādabo. vale.

Responsio.

Am ardeo lrās tuas ⁊ p̄sequor: tanto amore vt ne satiarī
q̄dē valeo. etsi magnaz sp̄ rerū gesta nō occurrūt accipe
mediocria. nō sp̄ in arduis reb⁹ versamur. remissum h̄c animū
debet. ex quibus reuera nō parū amicitia nostrā augebis. vale.

Congaudet amico magisterij gradū adeptō.

Ratulor: vehementer modestissime fautor: te post longū
studij laborē. adeptū esse magisterij statū. neq; iam vllō
possem sermōe p̄prehēdere quāto gaudio suscepi cū necessarius
tuus nunciū illud ad me detulit. et noie tuo me valere iussit. et si
quid etiā tui gracia p̄cepisset. cupido anio perfecissem. vale.

Responsio.

Et gratulari mihi sane p̄cepi neq; in hac tantū re verū
etiā in oibus queq; sunt alijs. de me sic habeto q̄ p̄pter
auctam nostram ab ineunte etate amicitiam. et nūc roboratā
quidem cum fortuna se offerret prodesse possem in tua utilita-
te non minus q̄ res meas prouiderem. vale.

Coreptio de obscuris et intricatis epistolis.

Ellegi lrās tuas in quib⁹ estīnabā me iucunditatē ali-
quā repire. sed cū obscure fuerūt intricateq;. et tā longe
orationes. vt non solū eā non intelligerē. verumetiā tedūm in
de concepi. fac claris lrīs ad me scribas. et ego tibi respondebo.

Responsio.

Ep̄hendis me p̄pter lōgas intricatasq; lrās. de q̄ nō pa-

L ij

tū miro. Et p̄ceptores ip̄i mei hoc edocuerūt me modo quāto
possem rariores pl̄uioresq; facere ofones tāto p̄fecto dictamen
esset ornatius. cū v̄o viciōsus est. et ego tuū modū libēs sequar.

Ad amicū de euasiōe iuuenis vt eū p̄quirat.

Osti iuuenē meū iohannē. is ceteris erat plerūq; studio-
sior. Neq; facile tibi edicam quantū laboris litteris im-
penderet iam euasit nemo scire potest quo peruenerit. age si ip-
sum comperies cura tecum permaneret. quoad ego resciscerem
quod certe quouis promereri obsequio volo. vale.

Responsio.

Et nūdinis Liptzēsi^o occursum dedit mihi iuuenis tu^o
benigne cū alloq̄bar. rogavi vt ad me diuerneret. s; r̄nuit
ait enī se missus esse ignoro q̄ in negotio. verū paucos post dies
p̄misit mecū velle p̄stitui. qd cū accidit tibi scribā ad me venias

Petit subsidiū vt inimicos possit cōpescere.

Ab eo inimiciās. et quidem magnas. institui vero eos
qui mihi insidiantur gladio velle cōpescere. ac efficere vt
plane sciant hanc ipsam causam p̄pter quā mihi insidiantur
facio te iam p̄catum vt aduenias. et in hac re assistas. p̄sidi-
umq; p̄stes. cōtra inimicos meos. id certe p̄mereri velim. vale.

Responsio.

Aduū est gladio vincere. vincit quoq; gladio q̄ ferro pu-
gnat. scribas ad me cām. vnde talis exorta sit inimiciā
deinde videbo an rōne possit h̄ri remediū aliqd et fieri amice cō-
positio. sin nō p̄t. veniā ad te vbi necesse fuerit p̄sidiū p̄stabo.

Notificat inimiciā causam.

Ec causa est propter quam inter nos capitalis iam orta
est inimiciā. Et cū aliquando relaxandi animi gra-
tia in plateis spaciarer clamoribus suis me infestauerunt. vllulā
do deriserunt. fatuo me comparauerunt. institui equidem impo-
tunitatem illam vlcisci. hec ratio est quā postulas. vale.

Responsio.

Es parua est et exigua inter vos. et vt verum fateor. ne-
q; lanam valet caprinā. te iam moneo abstinere velis.
parumper ab iracundia. non remote est ad te veniam spero me

hanc bene vestram interciperere deceptionem. vale.

Significat nouā iā exortā peregrinationē.

Sorta est peregrinatio quedā in Tüclausshausen. ferunt enim tā clara. tāq; magna ibi esse bñe vginis signa. vt ma-
iora hīs mirabilia nunq̄ audita sunt. currunt impetu quodaz
quasi furientes. et adulti. et iuuenes. velim tibi cordi esset simul
proficiendi intentio. et ego vna tecum ingrediar viam. vale.

Responsio.

Ideo multos currere. q̄ Tüclausshausen petūt. sed hoies
sunt imperiti rez creduli. quib; minime credendū reō. ex-
clamāt q̄ plurima signa. ac miracula. et nullū pbatū est. q̄dem
nolo me vie exponere. ne forsītā stoliditatē alioz incurrerē. vale.

Laudat quis q̄ nō facile fidem adhibet.

Robe sensisti de peregrinatioē in Tüclausshausen. et q̄
q̄ primū mihi intollerabile erat. q̄ eā floccifaceres. iam
aut̄ vehemēt̄ approbo. Nam sapientiores quibus constat p-
hibent. dicūt. publice exclamant nullum factum esse miraculū
verum deceptionem esse et rudem populū oberrare. vale.

Responsio.

On nouū apud me est. eos esse delusos q̄ Tüclausshau-
sen visitarūt. at vehemēt̄ miro: q̄ populus tam par-
te rationis est. vt opulioni in timpano ludenti fidem adhibuit
in hīs p̄sertim que articulos tangūt fidei. ego sic mecū institui
vt nō hīs sermonibus. sed doctis crederē hoibus. vale.

Ad amicū scribit an fratrē vulneratū cupiat videre.

Pater tuus vulneratus est. nam padie cū nocturno tem-
pore in plateis speciaretur. a laicis quibusdam tam enor-
miter lesus. vt teste scissura aperte ruinam sentiēs capitis eius.
iḡtur si eum viuentem exoptas videre. matura cursum ne pri-
usq̄ venias hominum e vita discedat. vale.

Responsio.

Vob mihi scribis periculū fratris mei semp̄ timebā nul-
lo enim vnq̄ modo potui tantopere sibi inhibere. quin in
plateis ad medium vsq; noctis esse voluerit. festinabo tamē vt
mor̄ affuero. ipm̄ vnū priusq̄ moriatur cōspicere queā. vale.

Ad amiciū vt manifestet germani sui vulneratores
G. fti Lipzyl vitā. qñ frater meus minor natu ad necens
vsq; vulnerat^o est. itaq; et eos nosti. qui mali hui^o aucto-
res fuerunt. te oro eos manifestare velis. vt ei pro illiusmodi sa-
tis faciant. et scandalo. et lesione. et pro ea beniuolentia tua ob-
mixe omnia facturussim. que tibi placuerint. vale.

Responsio.

Cio equidē factiosos illos qui germanū tuum leserunt.
sed vereor. etiamsi manifestauero ne ipsi negatiri sint.
et proinde inimicicia mihi oriatur. volo tamen p̄abus tuis cō-
descendere illi enim sunt in ea culpa. Johānes Jacobus et An-
dreas. nec aliquos alios in tua retineas suspicione. vale.

Q; factiosos iure conuenit.

Onueni illos iure qui in fratrem meū cōspirationē habue-
rūt. ac tantū verber^o affecerūt. p̄mū negauerūt. postea
demū quādo aperte intellexerūt allaturū me testimonium cōfes-
si sunt. et extorsi ab ipsis satis magnā pecuniā. nolui parcere ne
deinde maiorem forte haberent ad peccandū licentiā. vale.

Responsio.

Extorsisse ab illis pecuniā qui ledebāt fratrem tuū gan-
deo. Nā iusticia petit. et preterea maxime faciendū erat.
ne etiā alios sumpta occasione facile tanto impetu ac furore in-
uaderent. gratū mihi est. q; ad me scripsisti. vale.

Ad amiciū q; pater eius factus est magistraciuiū.

Es ante de rebus mediocribus ad te scripsi. que paruas
tibi attulerūt leticiā. gaudium certe magnū mihi est iam
litteras efficere. e quibus summā animi reciperes hilaritatem
quippe significatum a multis est patrem tuū esse adeptū hunc
magistratū q; ceteris presit gaudebam plurimū tum propter
summā eius virtutē. ne ipsa semp inculca quidē maneret tum
q; mihi a puericia precipuus fuisti amicus. valet

Responsio.

Alteo gr̄as tibi magnas. q; mihi iā significasti patrem me-
um p̄secutū magistrar^o apicē. velim certe p̄trariū audire
nā cure ingētes sunt. et labor pene intollerabilis. vey pio aio cf-

fecisti. ideo pro ea re vniq[ue] potuisse si potero diligentissime exequar.

Ad quendam ut carmina sibi amena dirigat.

Cito te esse in eo loco ubi frequentia continentur carmina figuratiui cantus dulcissima. maxime autem cordi mihi est ea studio amplecti. erit vero gratissimum si qua mihi deleges amenitatem quandam in se habentia. atq[ue] ego ut primum poterō in obsequio tuo non lentescam. vale.

Responsio.

Tatuisti ut audio. te velle nimium studiosum prebere carminū musicalium velim potius ceteris artibus studeres. nā hec vna. quā musicā mensurabile vocas. scientia adolescentibus prodest fateor. viris parū. senibus nihil. alie vero doctrine conferunt antiquitati. senesq[ue] venerabiliores faciunt. vale.

Comendatio carminū figuratiui cantus.

Agna diligentia curavi. in musicalibus quod peritatis exercitatio euaderet. eu dissuades quod ammiratio quod suscipio. responde ad vni[us] queso. nonne percentus ipse quous solet non medio criterio promouere. ac demum paupes ipsos atq[ue] inopes sublimare. id est abs te intelligam. quā vehementissime ratione tuā probabo. vale.

Responsio.

I auscultare velis. attentionibusq[ue] auribus percipere intentum meum. amoueret iam abs te omnem ambiguitatem. equidem non redarguo disciplinā. quā veteres musicā appellant. sed nimium studium. ita ut locus melioribus non reseruetur. id enim si accidit reprehensione. et quidem maxima dignum est. vale.

Musicalibus non nimium est insistendum.

Conspicuatissimum epistolā tuā. quā partim probō. in eo quod locus melioribus obseruari debeat. partim plane non intelligo. Nā quo pacto certe nunc ignoro fiat. aperias precor: ita reseratio ne quadā ut apprehendere possim. et in hac re te vnum sequar.

Responsio.

Vamplurimos vides adulescentes. qui ita sunt instituti. ut nihil preterquam huiusmodi carmina amore ac studio prosequuntur. negligunt pene ac floccifaciunt omnem aliam doctrinam. tu sic addiscas moneo. altera coniuncta sit alteri scientie.

non ut propter unius dilectionē reliquā transgrediaris. vale.

Ad scolarem ut sibi notificat actus scole.

Audebā plurimū qm̄ in Gōlitz te scolas frequētare intel-
lexerā. locus famat^r est. et indies magis ac magis a plu-
ribus laudat. te oro amicissime. N. fac me certiorē vnīs litteris
q̄ actus vestri sunt. et lectiōes et exercitia et q̄s vos scientias pre
alijs diligitis qd̄ cū feceris rē habeo abs te gratissimam. vale.

Responsio.

Etis vehemēter actus scole illi^r manifestare. facio libēs
Nā in dialecticis. porphiriū. et cathegorias. Aristotelis
elegim^r. in p̄ma philozophia subtilissimi iohānis Scoti distincti-
ones. q̄s formalitates nuncupatis. In studio autē hūanitatīs
bucolica vgilij Seruiūq̄z interptē ei^r hec sunt q̄ scire voluisti. v.

Ammiratio de tā altis lectiōibus in particulari.

Vampimū legi litteras tuas stupefactus pre ammi-
ratione. Nā inauditū est ita altas et p̄claras exercere lectio-
nes et actus in particularibus indicabam magistro meo epi-
stolam tuam. nōminus ipse q̄ ego ammiratus. nec scire possu-
mus quem Seruiū appellas. cuius ille liber sit facultatis expo-
ne et in nullo iam plus officium tuū requiram. vale.

Responsio.

Amiraris vere erigua. et minime mirāda. satis tñ faciā
petitioni tue. nā Seruius grāmaticus et inter alios excel-
lētiō: est. etenim interpres virgilij fidelis. nunc autē ex te intelligere
velim qui tamen vestri sunt et actus. et lectiones. que mihi sic
nunc innotescas non minus rem gratā feceris. vale.

Postulat contra sibi ut pandat actus scole sue.

Ofstulas actus scole nostre. nam pueriles sunt. siquidez
figuras donati habem^r. pariter verborū cōposita. ac in-
logicis paruulū. hoc studiū nostrū est hec mētis agitatio. vale.

Responsio.

Rediderim te profectū etate. et deposuisse iam puericias
quid moraris in ipso illo prodio? quod te indies stulci-
orem reddit. en plures coetaniū tui. in baccalarios magistrōsq̄z
promoti sunt. tractatio hec puerorū est. vide ne diutius man-

seris. vel nunq̄ ab altiora conscendes. vale.

Putat alia non posse intelli-
gere sine fundamento.

Is em̄ studiū meū esse prodiū. dissuades q̄ me morari
in eo diuiti. at mḡm meū cōsului. cui oino est sentētia
ne ab ipso discedā. nullos posse inquit ad grauiora puenire nisi
hec lucide intellexerit. tñ sup hac re marie expeto consiliū tuū.

Responso.

Visq̄ laudat tractacionē suā sic. Therentian⁹ gnato as-
sentationē. quere ab alijs cōsiliū qui experientia habent
hij profecto aliter suadent. et longe e verbis illis dissentiunt. ra-
tio mihi habēda est. plus doctiores q̄ ego hāc rē tibi exponēt.

Noua de superabundantia pestis.

Oluisi ad te noua scriberem. etiamsi non semper iucam
da essent. facio itaq̄. Nam fuisi interdū in Tridentina
ciuitate. hec inq̄ tanto pestis impetu aggranata vt in vībe illa
hominē amplius non videres. vale.

Responso.

Em̄ narras horrore plenā que nō parū me perterrefacit
equidem timendum est. ne plaga illa nos similiter inua-
dat. deus auertat in cuius manu sunt om̄ia ad hanc rem nihil
cōsultius autumo q̄ q̄ deū quisq̄ dep̄cet ppici⁹ nobis sit. vale.

Cōtentio duorū qui diuersos principes laudarūt.

Etū imperti. et Wilhelmū iudicis pbe nouisti. inter eos
em̄ exortū est litigiū. et magna inimicitia. qui añ cōiun-
ctissime vixerant. Nā alter duces Saronie. alter Marchionem
pluris esse predicauit. et quisq̄ alteri repugnauit. donec vberū
impetus. et capillorū inuolutio sequerēt. volui vt hec scires. va.

Responso.

Nos litigasse p eo q̄ nihil cōducit stulticie signū est ete-
ni si vterq̄ victoriā obtinisset. nec melior esset victo aut
p̄statio: victor ipse. rogo vt illi verberib⁹ decertabāt tu lris me-
cū de ea re cōtendere. nō vt aliqua inter nos nascat ira. sed po-
tius vt tāto latius scribendi stilū apprehendam⁹. extollas vnū
volo. alterū ego cōmendabo quo mihi placitā rem ages. vale.

D

Contentio duorum per epistolas
q̄ diuersos principes comēdāt.

Obes ad te scribā. pluries faciā. aut Marchionē. aut duces Saronie vt scribendi copia amplior sit faciā. sed Albertū qui marchie imperat excellentiorē p̄dico. et famosiorē p̄pterea q̄ bellicosus est. et peritus multarū rerū. Duces autem Saronie parū. vel nihil de bellis sciunt. p̄inde est hunc esse soleriorē. quid tu senties significato vale.

Responſio.

Vlandas bellicū strepitum in duce Brandeburgensi. ⁊ hac de causa perferri putas cum his qui Niſine. at ego aliter q̄ par ipsa et tranquillitas magnificentior sit q̄ lites. discordiamq̄ spargere. scitum vero est principes quos ego commēdo omnia facere matura deliberatione. et non incōsulta celeritate Clamabo ego arma cedant toge. cōcedat laurea lingue.

Ad amicū q̄ omnibus
in rebus tedium habet.

Ab eo tediū vehementer Neq̄ bonarū artū plus tractatio incūda est. laborare aut nequeo. et redditus nulli sunt mendicare non valeo. tu rem pergratā ostenderes. si quod iter manifestares. quo me honeste iam alere possem. ⁊ impigrum me haberes in quouis beneplacito tuo. vale.

Responſio.

Ogitani nō parū de cōditione tua. et institutioe tā enormi et si manseris in ea sententia. nihil cōsultius est q̄ ingredi Schlabaciā. hec enī terra. omnes desides. et tardos nutrit et q̄tū plus quisq̄ tepet. tāto ip̄e felicio: est in ea prouincia. quare te accingas vt q̄p̄mū in eā venias. et nihil tibi deerit. vale.

Gaudeat q̄ de miseria eius cōpatiatur.

Audeo plurimū quū intellexi q̄ miserie mee studes inuenire medium aliquod. deinceps autez precor: ad eā quam Schlabaciā appellas viā indices. qua demonstrata nihil erit quod me impediēt. quin vie me exposuero. vale.

Responſio.

Jam tibi indicare facillime ad Schlabaciā. si a labore

non abhoreres. primū te proba. an laborū paciētissimus sis q̄
cū ad me scribes dabo operā vt moiem tibi gerā. vale.

¶ Puella citatus petit amicū in pcuratorē.

Itavit me puella quedā. et vt in vxorem ducaz deposcit
dies iudicij adest. neminē habeo q̄ pcuratiōnē bñ expe-
diet. r̄ ip̄e q̄dē iuris ignar⁹. Te igit̄ q̄ magnā periciā iuris habes
p̄cor: mihi astare nō recuses. r̄ onus pcuradi p̄ me assumes cer-
te efficiā vt. p̄ ea bñsificentia. nulla me vnq̄ arguet ingratitude.

Responſio.

Vm in negotio magni pōderis. cuius arduitate impe-
dior. ad te nūc venire nequeo. scribas tñ que puella sit et
que habita sunt verba. ero tibi si valeo auxiliū. tibiq; exponam
an ius cogat eā ducas. vel p̄tractio ista matrimoniū postulat.

Manifestatur persona et virginis conditio.

Q̄ta tibi est Katherina arnoldi filia. ip̄a est que ad vitā
piugalē me cōpellere p̄sumit. verba autē hec sunt sis mea
simq; tuus. et sine omne protuli ducendi intentione. ea propter
spero me liberū euasurū. quid tibi appareat mihi innotesce.

Responſio.

Oſco virginē de qua scribis. p̄fecto pulcra est. et nubilis
verboꝝ autē seriem obscure scripsisti. Nescio an verba de
presenti vel de futuro sunt. in quo vis illa occultatur. in eo iam
vno fac me certū. et iuris sententiā enodabo. vale.

Talia fuerunt verba matrimoniū.

Erte de p̄senti fuit locutio nostra. ayebā tu mea es quā
diligō. quāq; plus amaturus alijs femineis personis. at
hec inquit tu meus es quē amare nō desinā. sed ioco illa refere-
bam. nullū in mentem incidit matrimoniū. vale.

Responſio.

Atis plene intellexi negotiū tuū. et nō est p̄ter vnum iter
q̄ primū ducas ipsam. verum est matrimoniū sacra-
mentumq; p̄fectum. vide ne sumptum quidem facies magnū
Nam proſus in eo damnaberis. vale.

Conqueritur multū q̄ per puellā deceptus est.

Verboꝝ aiō q̄ inuēcula ita me decepit. et q̄ tam acerbū

D ij

mentū p̄dicis. quid dicēt parētes meae: qui in sacerdotio me esse optabant. obsecro si quō remediū inuenires aut euasione quādam in ea subsidiū pieberes id vnū pergratū mihi foret. vale.

Responsio.

Erlustravi quā plurima iuris volumina. fui diligens an quopiam modo medelā porrigerē. sed nō valeo mentiri totus processus quorūque codicum pro puella est. feras patienter et cogita quia plures ex sapientibus coniugati sunt. vale.

Ad amicum quod ad nuptias est inuitatus.

In nuptias inuitatus sum. et ad vespertinas choreas habiturus satis magnā esse voluptatē. et quandā animi recreationē dissuadere p̄ceptores mei. ayunt libidinē me cōcipere nociturā. ex mulierū aspectu. scio autē te simul inuitatū esse peto litteris ad me demandes quid facturus sis. si p̄fisceris et ego sin manebis. et ego quiescam. vale.

Responsio.

Mnū p̄ceptorū verba eadē sunt. suadēt p̄cipiūtque multa ipsi que nō faciunt. inhiuit rector meus ne quisque coram inuiseret. ego pergam eo nolente. fac paratus sis die iouis cum oculi nostri saturabunt pulcherrimā et virginū et mulierū aspectu. et gaudebimus quasi cōstituti essemus in paradiso.

Timet quidā laicorum inimiciā.

Vi paratus omnino. crastina die tecum ad nuptias me reciperem. sed tanta est in nos laicorū inimiciā quod a tali nūc voluptate abhorreo. malo quiescere integris membris quod gemere vulneratis. accipe in partē meliorē quod nō venio. vale.

Responsio.

Redulus es omnino et facillime verba te deterreat. Nā si nobis layci insidiant non tam repente inuadēt et nos manus habemus et defendicula. cur faciūt ipsi? quia plus amamur quod ipsi in quo displicentiā habent. veni igitur oia tuta sunt et secura et letabitur cor tuū et omnia membra exultabunt. vale.

Narrat se esse petiūtū ut quandā sibi reconciliat.

Enit ad me mucius agellus. atz idē inter loquendū retulit te aduersus ipm quandā forsitan cōcepisse iram. pro-

pter eam quā nuper diffentionem habuisti in collatione. Res-
sibi grauis est. q̄ te sibi inimicū scire debeat propter rem minu-
tam. proisq̄ vilē. et antehac summū semper te amicū existi-
mauit. fecit me rogatū ipm̄ tue societati reconciliare. non enim
iniquo animo quippiā fecisset. Te itaq̄ precor propter summā
inter nos familiaritatē hanc tuo moueas ex animo iracundiā
et vt ante agellus noster erat amicus. ita quoq̄ maneat. Nichil
est in quo magis mihi complacitū iri posses. vale.

Responsio.

On parua ira concitatus erā in agellum propter illota
eius verba. quibus me admodū infestabat. itaq̄ mihi
proposui nullā debere inter nos amplius fieri amicitia. sed lie-
tere tue quibus pro eo rogas omnem iracundiam ab animo meo
depulerunt. tanta enī tua est apud me autoritas. vt existimem
aliqua in re tibi non parere nephās esse. quapropter quicquid
vnq̄ ex me haber vlueris efficiā libentissime. vale.

Narrat agellum gratulari

q̄ amico offenso reconciliat⁹ sit.

Ampridem mecum erat agellus. noster familiaris. ait
litteris meis se tibi reconciliatū esse. tantas mihi habuit
gracias. quantas edicere nullo possem sermone. atq̄ idem pre-
dicat longe maxima in eum tua beneficia. post habitā modo
reconciliationē. et nullius se dicit scintillā ire prius in te sentire.
qua tandē re firmā tuā erga me amicitia. et item necessitudinē
cognosco. ac nunq̄ te amare desinam. vale.

Responsio.

Ibi cōplacere studui semper. nec illud tibi vel abditū est.
vel ignotū. Et ita de me habeas. me agellū nostrū non
modo amare. sed vt amicissimū diligere. et eam que inter nos
erat diffentionem omnino ex animo propulsisse. in hac cogno-
ni discordia quanti et te faceret. et me similiter. Quare te oratū
facio. cum non minus q̄ me diligere velis. vale.

Dolet de incendio amici.

Pater tuus minor natu retulit te huiusmodi suscepis-
se damnū. vt prope cecidissē in desperationē. Nam de

mihi tuam inquit perisse incendio. quod cum audiui non minus commotus eram ac si illud quidem ipsum damnum meis sensissem in rebus. tu scis quomodo te diligo et quomodo tuum incommodum velut si mihi accideret fero. Neque minus etiam tibi velum presidio esse quam mihi. itaque oratum te facio mestitiam illam deponas. si quez ceperis defectum. ego supplebo. sunt mihi (dixit gratias) tante res familiares utrisque nobis sufficere valeant. quod cum feceris cognosco tuam in me plenam fiduciam. vale.

Responsio.

Verbatus in me erat animus meus propter damnum illud quod ex incendio susceperam. sed postquam labe tue venerunt huiusmodi debuerunt consolatione. ut ois a me fugit conceptus meror tu reuolasti cor meum suavissime amice. tu mentem meam ab omni liberaisti tristitia. tu quoque effecisti ut ad animum denique redirem. atque hac quidem epistola tua me perpetuo tibi debitum astrinxisti. firmam tuam erga me amicitiam cognosco. neque cessabo unquam semper conabor. ut aliquando familiaris demum officiosus etiam in factis tuis videar. vale.

Petit ut inueni hospitium subordinetur.

In bacalarie fautor amicissime. te oro presentium ostensionem in provisione tua recipias. ac meo nomine hospitium ei subordinares. inuenis est sat boni ingenij. plurimumque cum et dilecti. et diligo. sic enim habeto. quicquid ei feceris mihi facis. ac si oportunitas se unquam ingereret. ut a me quippiam postulaturus venires. aut tibi complacere possem certe in tua requicunque esset me studiosissimum videres. vale.

Responsio.

Optulas inueni hospitium subordinare. faciam libenter nec opus erat illud a me rogare. tamen certe significare. sic esse reo confirmata amicitiam nostram. ut aliter alterius negotia tamquam sua procurat atque ideo de me ita cogita velut communitissimo tibi homini.

Gaudet de fortuna alterius.

Petit me fautor gaudeo vehementissimum me. et plusquam proloqui deest huiusmodi fortunam arrisisse. sed quid fortunam non minores scio enim talem iam statum magis a te honore accepturum quam tu ex eo vultus. unum tamen precor ne aspernetis eos ipsos

quos antea complexus es amoris vinculo. et ammota omni dubitatione. deus omnium quem ducis statum fecundet. vale.

Responsio.

Et gaudere scribis de fortuna mea. statumq; secundo. scio equidem te non solum gaudere. verum etiam plurimum exultare. ceterum ignoro an sit tam fertilis status ut proclamatus est. nec me qualiscumq; tamen sit. iucunditate mihi affert. te gratulari nomine meo quod et ego in prosperitatibus tuis semper faciam. vale.

Notificat Albertum Saronie ducem aduersus

Mathiam vngarie regem arma mouere.

Ogasti germane. et multo studio. si quando ad me aliqua et ammiratōe digna. et auditu deferent ad te prescriberem. dedi operam hactenus satis ut facerem desiderio tuo atq; iudius terecius. ethiolus eque mihi et amicitia et propinquitate coniunctus scripserat. Inclitum principem nostrum Albertum Saronie ducem. collum romano imperio subiecisse. omnisq; illud subuisse. ut constantissimum opidum Neustadt. miris modis vngaro resistens. e manibus crudelissimis Matiesch possit liberari colligit exercitum Batispone. hec te scire volui. vale

Responsio.

Pater amande. atq; fortuna mea charior. grande facinus ad me scribis Nec minus mihi quam ceteris quibus scriptiois tue copiam legendi feceram horrendum. audacia est. et confidentia mirabilis. ducem nostrum pcellosus hoc negocium subinisse. tu scis quam potens est. et bellicosus rex vngarie quam impaciens iniuriarum. si quando offendatur timendum est periculum imminens modo capitibus nostris. Siquidem triumphate rege nec tuta manebit. nec quieta provincia illa. hec verenda sunt certe. et que ego plurimum timeo. vale.

Epistola replicans.

Epone timore frater. atq; ad spem te conuertere. non tantus subest timor neq; periculum Tam negocium imperij est. plusq; cesare quam ipsum ducem tangens. neq; suo populo plium aliquid ingreditur. Sed cum eo quem imperiales vires ac duces ordinare ad facinus hoc egregium destinabunt. quas ob res victoria in mani-

bus est. Nec romano imperio Matiesch ille fraudulentus restet. q̄ cū fausto omnino pficitur summā laudē princeps illustris consequetur fama q̄ eius esseret vsq; ad sidera. vale.

In precedentem replica.

Effectū opus magnificabis. serenū pbabis vespi diee tentū ostēdes passerē. ceterū de dubijs nihil diffinies. velim p̄fecto ne spes inanis nimitū frater te extolleret. vt si aduersa acciderent asperitas eorum et importunitas te non offenderent. nec imperiti rerum varia loquuntur. Ego aut̄ rumoribus credendum esse non censeo. donec res in lucem p̄ducat. vale.

Rursus in illam replicatio.

Omitat lepus aptis lumibus. pauet in altissimis arborū culmibus auicularū genus. et cancer ex intimis fluij latibulis sonitu conti pellit. Sic quoq; et tu intimo osus in medio formidas romani impij. audi obsecro vt clare rē negociūq; intelligas. Totū sic fedus cōtraxit imperiū vt si inceptū p̄ncipis periclitaret. et p̄ncipes electores essent et ciuitates imperiales p̄sidio. quare satis constat nullū se imminere periculū. vale.

Responsio.

Es antehac vehemēter timebam. suauissime frater. ne dnx noster magnificus periculū aliq̄ subiret. auertisti tamen a me omnē timorem. quando quidem intellexi rem illam fieri plus ob imperio romano q̄ a p̄ncipe nostro. quare tibi gratiam habeo amplissimam q̄ ea ad me scripsisti. et quibus rebus vicissim tibi cōplacitum iri potero faciam semp. vale.

Petit ne ad iura applicetur

vt in artibus possit manere.

Vasit cognatus meus. sacerdos quidā grani senio cōfessus. vt nō omne tēpus. et p̄sertim melioris etatis in artibus cōsumerē q̄ primū censet ad iura me applicem. in quibus maior est utilitas. et fame splendor euenturus. Ego autē quia ad artes plurimū propensissimū. inuitus studiū ipsarū relinquā. Si recalcitrauero vt ferē stimulis. quo me p̄sidio in vniuersitate p̄tineo carebo. Te oratū facio suauissime fautor cōsiliū des in negotio illo. vt valerē in artibus manere. et non amittere

fauorem dñi mei. quod omni obsequio libens promerebor. vale.

Responsio.

Etis mediū aliquod vt dñi posses fauorē retinere. etiam si iuridice facultati nō adheresceres. miror importunitatē petitiōis. cū potius nemine instigante iura deberes diligere q̄ artes. Te oratū facio vt ppositū illud abijcias. et cū satis in artibus profeceris. quid sacram ius poscat velis conspicerē. fac te obedientē sentiat pater. hec facies cū iuris equabilitatē cognoscere studes. Tū p̄sidia tibi p̄sto sunt. fauorq; oim amicorū. va.

Quod studentes de Hamburgē a comite de Barbe capti sunt.

Ogasti sepenumero nouitates si que mihi forent ad te p̄ scriberē. Nunc noua in manibus sunt. si ad damnū tenētia. eo nuncupant noie. Tu nosti Hamburgenses pauloante in studio nostro constitutos. hī cum patriam peterent. Comes de Barbe in villa illos cōprehendit captiuosq; in vincula cōiecit. Vniuersitas nra pro ipsis laborat vt libertatem consequeretur siquādo p̄sp̄iora ad me puenient. similiter ad te scribā.

Responsio.

Oleo Hamburgēses captos esse. et in vinculis retentos. Etēn magna mihi fuerunt. et amicitia cōiuncti. z in oī tractatiōis socij. vtinā vniuersitas aliqd p̄ salute eorū possēt efficere te oratū facio quicqd in hac re fiat ad me scribere velis. va.

Q̄ omnis labor leuis est vt in Schlabaciā possēt ingredi.

Acilis erit ois labor ac acceptusq; que aggredi pro tali via deberē. adeo iā incensus sum amore. et laboris huius et prouincie. vt vix quidem expectare queo. quoad illud demonstrabis quod de hac re noueris. Te nunc venio deprecaturus. ad vnum non differas. sed prestes manuductionē vnā ad terram illam. et te amare nunq̄ desinam. vale.

Responsio.

Vp̄is scire quo pacto habes notū iter ad Schlabaciā. z postulas tibi manifestē quo labore ingredi necesse est. en conatus talis. Si expetis te accingere. p̄imū oportet q̄maxime

despertina hora inebuiaris. deinde vt cum cubitū discebas vomitū facies. tū cantarus assit. cuius ansa dextera sp̄ teneat que cum plena sit de optimo vino ebrietatē reficiat. ea in nocte octies ebibas. die vero sequenti cū circiter septimā surrexeris horā. vino vtaris sublimato. id ad triduum continues. tum te dormiente manifestabitur iter hoc. ad locū quē deposcis. vale.

Descriptio terre Schlabacie.

Dispositionē terre Schlabacie sic intelliges. Naz aditus eius difficilis est. custodit̄ porta velut aureū vellus. Est em̄ circumdata muro marmoreo. porta eius enea. et pons quidē aureis pendens cathenis. Nisi em̄ dimittatur aggressus nō parat. Nam flumen ingens et pfundū circūlabit. nemo introibit nisi vocatus. nemo vocabit̄ nisi ebrietatem per tridū seruauit. atq; etiam vomitū vigesies fecerit. cum intraueris reperies riuos. et lacte et melle fluentes. lacus om̄es piscibus assatis pleni sunt. Aura veris cōditionē ppetuo habet. et arbores vineq; ac fructus deferentes plane autumnū non relinquet. Illic phalerum dulcissimum in copia et quoquo proficisceris conspicies sub arborib; paratas mensas. refertas omni cibo. ac potu. que delectationē preferunt balnea amenissima. in quibus mulieres. virginesq; a viris non separant̄ discrimen nullum. Sed cū amata quisq; confedit. ac illa que visus voluptatē. tactusq; afferūt exerceat. ortus prope est vbi balneo dimisso quiesces in quo crescunt flores pulcherrimi. vt si debilitatem concepisses quanda; hī tū colore tū odore reficiunt. cōcentus quoq; auitū q̄ mari me recreat. Itaq; postremo huius loci a paradisi gaudijs suauitatē differre nō dices. Istic est de quo hoim fabule sunt quēlibet tardū pigrūq; assum ore pullū arripere et qui potest diuī dormire. is pfecto maior est. ceterisq; profert̄. sunt plura alia in hac terra q̄ voluptatē afferūt sed breuitatis ob amorē dimittā.

Displicet q̄ deridetur ppter Schlabaciā.

Egi oēm quā ad me scripsisti de Schlabacia materiam nec aliqd̄ inuenio certe. qd̄ me derisus nō faceret. scias eq̄ de si vsu nōnunq̄ venerit parē tibi referā et equalem gratiā.

Responso.

Rascrisis mihi ppter Schlabacie descriptionē. an temere
feci obsecro: qđ te parūper deridebā. Uā peticio tua stul
ta erat. rem petisti stoliditate plenā. nihil habes inquires. nec la
bo:are. nec litteris dare operā pponis. abice hanc piecor demen
tia. et litteris inherere nō desine. cū in maximū cresces virū. va.

Orationes pro qui
bus scripserit non misit.

Ut abā honorande frater. cum in ceteris esse deberet ho
minibus concitatio quedā ad deuotionē. tum maxime
in religiosis. qui sunt veluti speculū quoddā aliorū. quo se intue
ant. vt facilius vitā sanctā consequant. Sed ignoro quō vsu
venerit cū tuā in me fraternitatē rogavi oratiōes scis quas mi
hi impartires. hactenus obtinere nō potui. Negligentē te p̄bu
isti. ac etiā fuisti impedimēto. qđ medio iam tpe eas quidē ip
sas orationes. quia non habuerim. minime orauī. Etsi ex ea re
quippiā. aut delicti ortū sit. aut peccati culpa. in te retundet. et p
hac negligentia deo rationē reddas. Te adhuc facio oratū. pro
pter erimā quā quisq; dilectionē debet habere erga saluatorem
nostrum. quondā memoratas orationes mihi velis. et in breui
scriptas mittere quas cum orauero. tue singularis in me chari
tatis non ero immemor. vale.

Responso.

Cusasti me grauiter perdulcis frater. qđ orationes iam
pro quibus scripsisti repente non miserim. Ego te ora
tū facio eas tu ipsas orationes velis benigne suscipere a presen
ti tabellatore etsi antehac quippiā neglectū sit. in ea negligentia
precabor veniā a saluatore nostro. Tua nunc interest supplere
defectū. Et si quando oraueris esse velis memor fratris tui. qđ
tursus efficiā libens. vale.

Impressum LiptzE per Melchior Lotter
Anno Millesimo quingentesimotercio.

Handwritten notes in the left margin, including the word "Palm" and other illegible scribbles.

Top section of faint, illegible printed text.

Middle section of faint, illegible printed text.

Bottom section of faint, illegible printed text.

Large black letters "Ja" and "E" visible on the right edge of the page.

